

1. Vitrine met altaarbijbel en doopschaal uit de 18e eeuw
2. Schilderen „De Bewening van Christus“
3. Kinderkapel
4. Kleurrijke kerkvensters
5. Altaar uit de 19e eeuw
6. Kruisbeeld van Gerhard Schreiter
7. Op de galerij: Walcker Orgel (1968)
8. Gedachtenisruimte

Verdere informatie en contacten

<https://luisenkirche.de/>
<https://www.luisenorgel.de/>

Kerkelijk Bureau

Katrin Marsotto
 Gierkeplatz 4, 10585 Berlin
 Telefon (030) 341 90 61
 E-Mail info@luisenkirche.de

Openingstijden

Di/Woe/Vr 10:00 - 13:00 Uhr
 Do 15:00 - 18:00 Uhr

Donaties

Freunde der Luisen-Kirchengemeinde e.V. (Vereniging Vrienden van de Luísen-Gemeente)

Voorzitter: Dr. Hartmut Meyer
 KD-Bank eG
 IBAN DE83 3506 0190 1567 2210 12
 BIC GENODED1DKD

Orgelbauverein der Luisenkirche e.V. (Vereniging voor Orgelbouw aan de Luísen-Gemeente)

Voorzitter: Christian-Albrecht Kurdum
 E-Mail: orgelbauverein@luisenkirche.de
 Evangelische Bank eG
 IBAN DE69 5206 0410 0005 0160 88
 BIC GENODEF1EK1

Welkom
 aan de protestantse
 Luísen-Gemeente
 in Berlijn-Charlottenburg

De Luïsenkerk

Van 1712-1716 werd de eerste kerk gebouwd volgens de bouwplannen van Philipp Gerlach. Een kerk die bedoeld was voor gemeenschappelijk gebruik, dwz door Lutheranen en Hervormden. Omdat er beweging zat in de kerktoren bij het luiden van de klok, werd deze afgebroken, waarna van 1823-1825 volgens bouwplan van Friedrich Schinkels een grotere ombouw tot stand kwam en een kerktoren in de vorm van een stenen vierkant. Als aandenken aan de gestorven koningin kreeg de kerk haar naam en werd vanaf 1826 de Luïsen-Kerk. In diezelfde eeuw en in de 20e eeuw volgden enige verbouwingen en renoveringen.

Na bombardementen brandde in 1943 de kerk grotendeels af. Vanaf 1951 begon stapsgewijze het herstel met de architecten Lagotz en Lehmann onder toezicht van de lands-konsrvator Hendrik Scheper. Er werden binnenin veranderingen doorgevoerd en sindsdien heeft de toren een plat pyramidendak. In 1953 kon de Luïsen-kerk feestelijk worden ingewijd. In 1968 werd een nieuw orgel ingebouwd en in 1976/77 kreeg de kerk weer het aanzicht in de warm-gelen kleur vanuit de bouw in de Barok-periode. Het binnenste van de kerk kreeg in 1987/88 door Jochen Langenheinicke een nieuw gezicht. Aanknopingspunt hiervoor was het eerste concept van de architect Schinkel.

Ofschoon wél rouwdiensten in de kerk plaatsvinden, zijn haar begraafplaatsen in de wijken Lietzow en Westend.

De Kerkvensters

In het z.g. oostschip bevinden zich negen glas in lood-vensterramen met bijbelse motieven ontworpen door de bekende expressionistische kunstenaar Peter Ludwig Kowalski. Zij werden door de stichter Heinrich Mendelssohn uit Londen evenals met gaven en inzamelingen gefinancierd. Hedentendage liggen zij achter de altaarmuur en beschijnen zo met hun kleuren het middenschip van de kerk.

Het Altaar

Het huidige altaarschilderij kwam in 1987 in de Luïsen-kerk. Het was oorspronkelijk ontworpen voor de kapel van het Diakonessen-ziekenhuis Bethaniën in Berlin-Kreuzberg. Dit verklaart de thema-keuze van de altaarvoorstellingen. De voornaamste afbeelding toont het treuren om Christus onder het kruis, maar tegelijk wordt het barmhartige handelen van de aanwezige personen getoond: in het midden zit Josef van Arimathea en houdt het van het kruis genomen lichaam op de schoot. Maria knielt rechts van hem. Tegenover haar omwikkelt Maria Magdalena de voeten van het lichaam. Twee vrouwen daar achter omvatten de arm van de dode. Links staat Nikodemus met de geurende zalven en rechts Johannes die bij de dode de doornenkroon heeft afgenomen. In het middelste tafereel van de altaarzuil zien wij drie vrouwen die op Paasmorgen met zalven en oliën het nu lege graf in gaan en door een engel worden begroet. Links wordt Lazarus afgebeeld in de schoot van Abraham en rechts de barmhartige Samaritaan.

De Bewening van Christus

Onder de westelijke ingang bevindt zich een schildering van een kunstenaar die met A.S.T.(?)signeert. Een devote schildering die het treuren om Christus als thema heeft. De gekruisigde Christus wordt omgeven door zijn jongere Johannes, door Maria, Maria Magdalena en nog een discipel. Buiten staan Josef van Arimathea en Nikodemus, die later het lichaam zalven en in het graf leggen (het zalfvat zien wij rechts). Ook staat er een derde persoon met een prachtige tulband.

Gedachtenisruimte

“Allen die vielen op zee en op land, zijn gevallen in uw hand, allen die treuren in donkeren nacht, zijn door uw goedheid bewaakt”. Woorden in de ingangshal van Siegfried Goes herinneren sinds 1959 aan de gevallen in W.O.II. Ook hij was één van hen.

De Klokken

De Luïsenkerk heeft een bronzen klok uit 1823 en twee stalen klokken uit 1953. De tonen zijn op elkaar afgestemd en geven het herhaaldelijke Te Deum-motief weer naar het begin van de gelijknamige liturgische gezangen (d-f-g).